



basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**TLHAHLOBO TŠA NGWAGA LE NGWAGA TŠA
BOSETŠHABA**

KEREITI 1

DIPALO - SEPEDI

SETE YA 2: MOHLALA 2012

TLHAGO GO TŠHOMIŠO YA MEHLALA YA MAPHEPHE A NGWAGA LE NGWAGA TŠA

BOSETŠHABA (ANA)

1. Tebelelo ka kakaretšo

Diteko tša ngwaga le ngwaga tša Bosetšhaba (ANA) ke Kelo ya semmušo ya mafelelo yeo e lekolago tsebo le mabokgoni ao barutwana ba mphato wa 1-6 le 9 ba swanetšego go di tšweletša mafelelong a mphato wo mongwe le wo mongwe.

Go thekga Kelo yeo barutwana ba e hwetšago go tšwa sekolong, le go netefatša gore barutwana ba hwetša boitshepo bjo nyakegago gore ba tšee karolo go tšwelela go Kelo ya ka ntle, diphanele tša barutiši le ditsebi tša dithuto ba hlama mehlala ya maphephe a dipotšišo tša melekwana ao barutiši ba ka a šomišago go ruta dithuto tša Dipalo le Maleme.

Mehlala ya maphephe a dipotšišo tša melekwana ye e hlamilwego go lebeletšwe mošomo wa kharikhulamo wa kotara ya 1, 2 le 3 ya ngwaga gomme melekwana wa ANA wa mphato wo mongwe le wo mongwe o šetše o filwe dikolo. Mehlala ya maphephe, go balwa le melekwana ya ANA ga di fetole tsela yeo barutiši ba elago barutwana nako le nako, fela di thuša go tšwetša kelo ya sekolong pele.

2. Sebopego sa mehlala ya dipotšišo

Mehlala ya maphephe e diretšwe go laetša dithekniki goba ditaele tša go fapafapana tšeo di šomišitšwego ge go elwa mabokgoni goba tsebo. Mohlala, mabokgoni goba tsebo ya diteng tše dingwe e ka elwa ka go šomiša (dipotšišo tšeo barutwana ba kgethago karabo ya maleba go dikarabo tšeo di filwego, goba yeo ba kgomagantšhago mantšu, ba feleletše mafoko, dipaterone bj.bj)

Ge barutiši le barutwana ba ka hwetša mehlala ya dipotšišo tšeo di botšišitšwego ka mekgwa ya go fapafapana, fela karabo e le ye tee, ba swanetše go kwešiša gore se se dirilwe ka boomo gomme barutwana ba swanetše go araba dipotšišo ka moka. Barutiši le barutwana ba swanetše go kwešiša gore se se diretšwe gore barutwana ba arabe dipotšišo tša mohlala wa lephephe. Go ba fa mekgwa ye e fapanego ya thekniki le setaele sa go botšiša dipotšišo go fa barutwana boitshepo bja go ngwala meleko/melekwana.

3. Kgokagano le didirišwa tše dingwe tša go rutwa le go ithuta

Dipotšišo tše dingwe tša mohlala wa lephephe di kgokagantšhitšwe ka boomo le dipuku tša barutwana tša go šoma, go lebeletšwe mphato wo o itšeng wa maleba, e le go leka go hlagiša tswalano le kamano ya maleba.

Mehlala ya lephephe e beakantšwe go lebeletšwe dinyakwa tša go tšweletšwa ka gare ga Setateme Sa Kharikhulamo ya Bosetšhaba Mphato wa R-12, Setateme sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo Mphato wa R – 3, le Setateme sa Protokholo le Kelo ya Bosetšhaba.

Ditokomane tše ka moka, gommogo tše dingwe tšeo dikolo di ka bago le tšona di bopa pankya ya maleba ya go nona ya didirišwa, go thuša barutiši ka peakanyo ya dithuto tša letšatši ka letšatši le mokgwa wa go hlama le go ngwadiša barutwana Kelo ya semmušo. (Kelo ya go ithuta).

4. **Naa mehlala ye ya maphephe e ka šomišwa bjang?**

Ge mehlala ya maphephe a mphato wo o itšego le thuto di kgobakantšhitšwe go sehlopha se tee, morutiši ga a swanela go fa barutwana gore ba arabe ka nako ye tee. Morutiši o swanetše go kgetha mehlala ya dipotšišo tšeo di lebanego le thuto yeo e beakantšwego ka nako ye e abilwego.

Ka hlokomelo kgetha dipotšišo tše itšego go tšwa go mehlala ya maphephe a dipotšišo goba sehlopha sa dipotšišo tšeo di laolegago di ka šomišwa magatong a go fapana a go ruta le go ithuta ka tsela ye e latelago.

Morutiši a ka šomiša ditselana tše:

- 4.1. Mathomong a thutwana bjalo ka teko ya **diagnostiki** go tseba bokgoni le mafokodi a barutwana. Diagnostiki e swanetše go fa barutwana dipolelo tša bokgoni le mafokodi a bona, le go thuša morutiši go hlama dithutwana tša maleba tšeo di laetšago mafokodi le go kgohlagantšha bokgoni. Teko ye ya diagnostiki e ka fiwa barutwana bjalo ka mošomo wa gae go boloka nako ya go fa ditaelo ka phapošing.
- 4.2. Nakong ya go ruta teko ya **formatife** e fiwa barutwana go lekodišiša ge barutwana ba tšweletšha bokgoni le tsebo yeo e letetšwego ge thutwana e rutwa go ya pele, le go hlokomela gore ga go morutwana yoo a šalelago morago.
- 4.3. Mafelelong a thuto goba dithutwana tše dintši tša go fapana, bjalo ka teko ya **sammative** e fiwa barutwana go lekodišiša ge barutwana ba hweditše kwešišo gomme ba kgona go bontšha bokgoni le tsebo yeo ba ithutilego. Barutwana ba swanetše go hwetša dipolelo tša bona gomme morutiši a bone gore naa barutwana ba hloka thušo ka dikarabo dife tša thutwana.
- 4.4. Magatong ka moka barutwana ba swanetše ke go lekolwa go ya ka dithekniki tša go fapana tša mehuta ka moka ya dipotšišo, bjalo ka go kgetha karabo ya maleba, go tlatša karabo sekgobeng seo a se filwego, go fa karabo ka lentšu, bj.bj. Ge diteko tša **diagnostiki** le **formatife** di ka ba tše kopana go ya ka palo ya dipotšišo tše di filwego, fela ya **sammative** e tla akaretšha dipotšišo tše dintši go lebeletšwe dithuto tšeo di rutilwego ka nako yeo. Taba ya bohlokwa ke gore barutwana ba hwetše nako ya go ithuta go araba dipotšišo tša moleko wa go swana le ANA.

5. **Memorantamo le ditšhupatsela tša go araba dipotšišo.**

Mohlala wa dikarabo tša go fapafapana tšeo di letetšwego di laeditšwe mo go memorantamo. Barutiši ba swanetše go gopola gore memorantamo wo o ka se ke wa ba lapiša ka ge el le wa maleba.

Maikemišetšo a memorantamo wo ke gofa barutiši tlhahlo e botse ya mokgwa wo barutwana ba ka fago dikarabo tša go fapafapana ka gona. Barutiši ba swanetše go tsenelela le go fa moputso ka mokgwa wa go amogelega le go putsa dikarabo tša go fapana go ya ka kwešišo ya barutwana.

6. Phethagatšo ya kharikhulamo

Go bohlokwa kudu gore kharikhulamo e swanetše go phethagatšwa ka moka mphatong wo mongwe le wo mongwe. Mehlala ya maphephe ya mphato ka moka le thuto ga di emele kharikhulamo ka moka, fela di laetša tsebo le bokgoni bjoo bana ba ka bo laetšago kotareng ya 1, 2 le 3 ka ngwaga. Mošomo wo barutwana ba swanetšego go o rutwa o laeditšwe ka gare ga Setatemente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (SEPHOLEKE/CAPS).

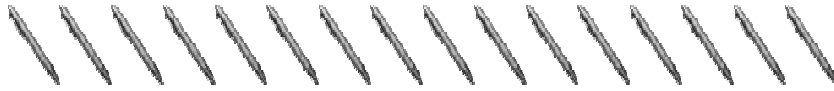
7. Mafetšo

Maikemišetšo a Lefapa la Thuto ke go tšwetša kgatelopele ya magato le boleng bja bokgoni bja barutwana go mabokgoni a maleme le dipalo. Lefapa la thuto le šomiša ANA bjalo ka sedirišwa sa go lekola ge e le gore bokgoni bja barutwana bo a hlatloga, bo eme felo go tee goba bo a theoga. Dilete le dikolo di swanetše go fa barutiši thekgo le go didirišwa tšeo di hlokegago go dira gore thuto le go rutwa di hlatloge. Ka go šomiša mehlala ya maphephe a ANA bjalo ka didirišwa tšeo di tla thušago barutwana go ba le tsebo ya mekgwanakgwana yeo dipotšišo di ka botšišwago ka gona. Ge mehlala ya maphephe e ka dirišwa gabotse e ka thuša barutwana goba le tsebo le mabokgoni a go ithuta ao a okeditšwego ka mokgwa wa maleba gomme ba šoma gabotse dithutong tša bona le molekong wa ANA wo o tlogo.

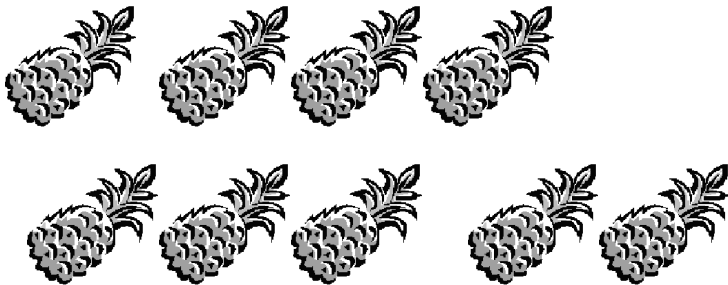
DINOMORO, DIOPHAREISENE LE DITSWALANO.

GO BALELA, DINOMORO PALO, NOMORO KA MANTŠU




1. Balela dipene tše gomme o tlatše nomoro ya dipene yeo e nepagetšego.



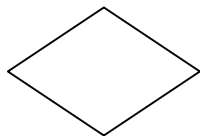
2. Na o bona diphaeneapola tše kae?



3. Na go na le mehlare ye me kae ka gare ga lepokisi le lengwe le le lengwe. O diretšwe mohlala.

| | |
|--|---|
|  | 6 |
|  | |
|  | |

4. Na sebopego se sengwe le se sengwe se na le mahlakore a makae?



(a) _____



(b) _____



(c) _____

5. Lebelela nomoro ya dikhutlotharo gomme o thale dikhutlotharo tša go lekana le tšona ka nomoro ka gare ga kholomo ya ka fase.

| |
|-----------------------|
| △ △ △ △ △ △ △ △ △ △ △ |
| |

6. Tlatša dinomoro tšeo di tlogetšwego.

(a)

| | | | | | |
|---|---|--|--|---|----|
| 5 | 6 | | | 9 | 10 |
|---|---|--|--|---|----|

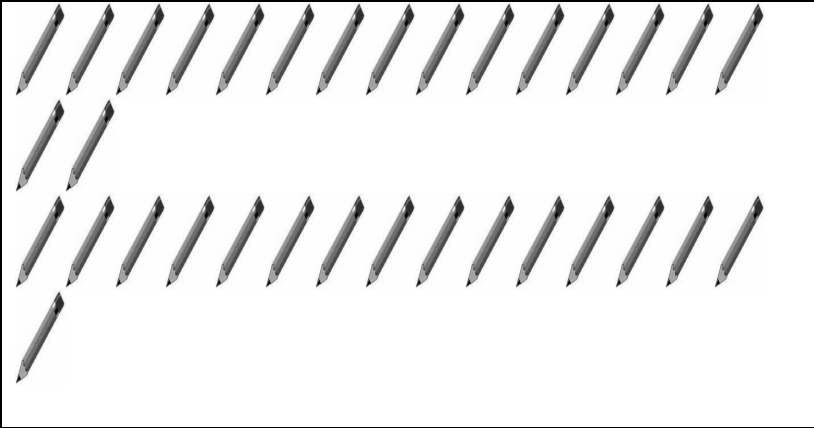
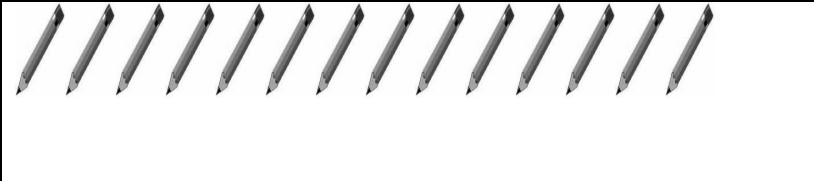
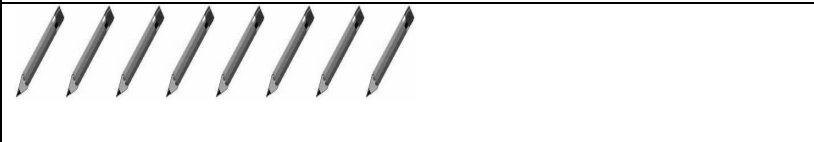
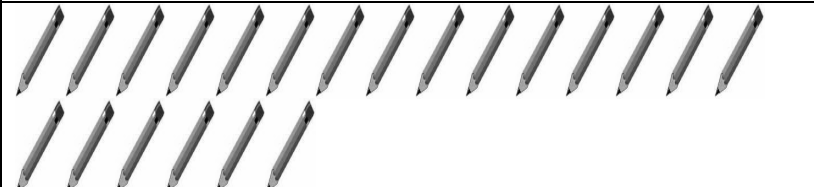
(b)

| | | | | |
|---|---|--|---|----|
| 2 | 4 | | 8 | 10 |
|---|---|--|---|----|

(c)


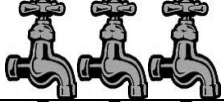
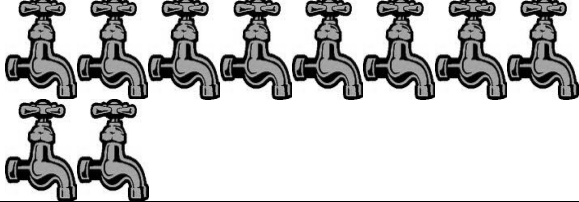
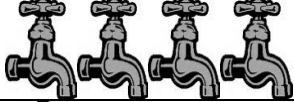

| | | | | | | |
|----|--|---|--|---|---|---|
| 10 | | 8 | | 6 | 5 | 4 |
|----|--|---|--|---|---|---|

7. Thala mothalo go lebantšha nomoro le palo ya diphensele.

| | | |
|--|--|----|
|  | | 14 |
|  | | 21 |
|  | | 33 |
|  | | 8 |

8. Lebelela diswantšho tše.

Ageletša nomoro palo yeo e sepelelanago le nomoro ya diswantšho.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|----|
|  | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|  | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|  | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|  | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|  | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 |

9. Thala mothalo go kgomagantšha dinomoro palo tša go swana.

●8

●7

●5

●5

●8

●7

10. Ngwalolla dinomoro tše ka gare ga mapokisana.

6

8

9

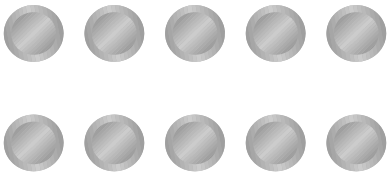


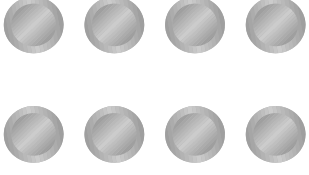

11. Ngwala nomoro palo ya lentšu leo le thaletšwego ka gare ga lepokisi.

Dinaledi tše tshela

Matsoba a seswai

Mebutla e šupa

12. Feleletša tafola ye.

| Dilo | Nomoro palo | Nomoro ntšhu |
|---|-------------|--------------|
|  | _____ | lesome |
|  | 6 | _____ |
|  | _____ | šupa |
|  | 8 | _____ |
|  | _____ | hlanu |

13. Ngwala dinomoro tše ka mantšu.

| | |
|---|--|
| 9 | |
| 3 | |
| 2 | |
| 4 | |
| 1 | |

14. Thala mothalo go lebantšha nomoro le lentšu.

| | | |
|---|--|---------|
| 7 | | seswai |
| 6 | | senyane |
| 5 | | tshela |
| 8 | | hlano |
| 9 | | šupa |

GO LEBELEDIŠA LE GO BEAKANYA DINOMORO

1 Lebelela dikerese le dikero tše gomme o feleletše mafoko ka "ntši" le " nnyane".

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

✂ ✂ ✂ ✂ ✂

(a) Go na le dikerese tše di _____ go feta dikero.

(b) Go na le dikero tše di _____ go feta dikerese.

2. Lebelelela diswantšho tše gomme o arabe dipotšišo tše latelago.

(a)



Mošemane



phukubj e

_____ e na le maoto a mantši go feta _____.

(b)



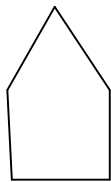
Koloi



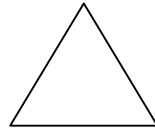
©kidsfront.com

terekere

_____ e na le moatwana a ma nnyane go fetwa ke
_____.



ntlo



khutlotharo

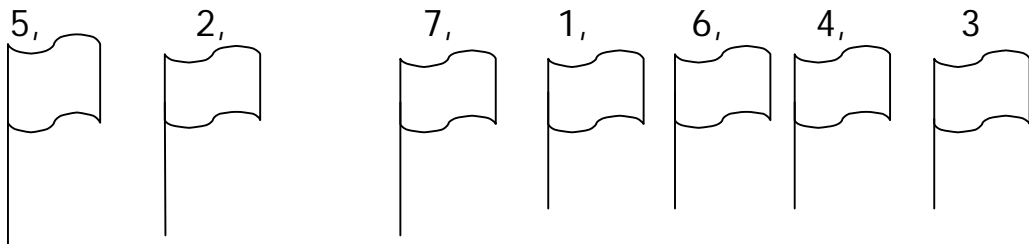
(c) _____ e na le mahlakore a mantši go feta
_____.

3. Beakanya dinomoro tše, go tloga go e nnyane go ya go e kgolo.

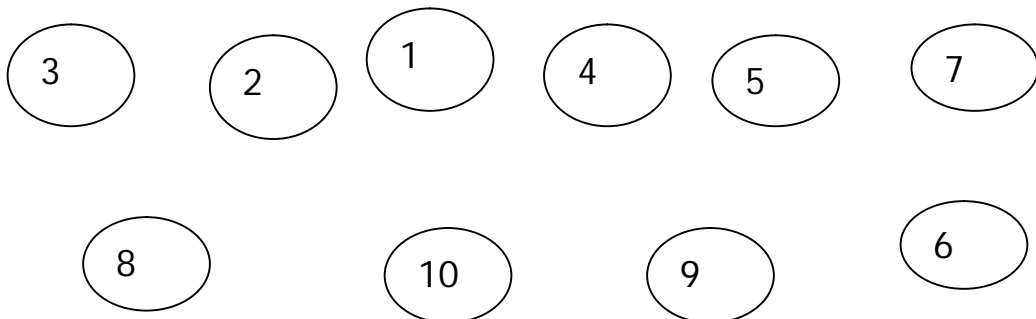
6, 8, 9, 7, 1

____, ____ , ____ , ____ , ____

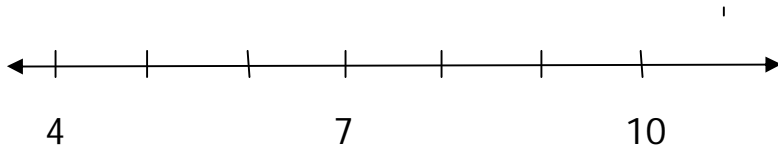
4. Ngwala dinomoro tše godimo ga difolaga go tloga go e nnyane go ya go e kgolo.



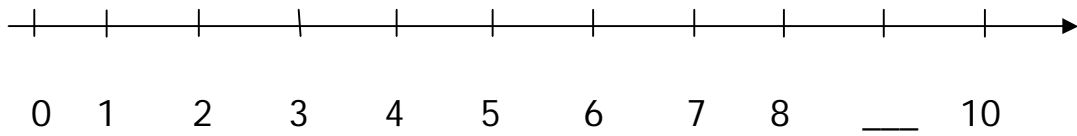
5. Ngwala dinomoro tše go tloga go e kgolo go ya go e nnyane.



6. Ngwala dinomoro tše **9, 8, 6, 5** dikgobeng tša maleba mo mothalopalong.



7. Tlatša nomoro yeo e tlogetšwego mo mothalopalong.



DINOMORO FOKO.

1. Leon o na le malekere a 3 gomme David o na le malekere a 6. Leon le David ba na le malekere a _____ge ahlakane.

2. Tom o na le dinamune tše 5 Martha yena o na le dinamune tše 3.

Na Martha le Tom ba na le dinamune tše kae ge dihlakane?

3. Vusi o kgele diapola tše 4 gomme Nonto a kga diapola tše 5. Bobedi ba kgele diapola tše _____

4. Dipene tše 4 le dipene tše 3 ge dihlakane ke dipene tše _____

5. Dipanana tše 6 wa ntšha tše 4 o šala ka dipanana tše _____

6. Tim o na le memabolo e 8. Jacky a mo tšeela memabolo e 6. Na Tim o šetše ka memabolo e me kae? _____

7. Anna o na le diperekisi tše 10. O file Lizzy diperekisi tše 3.

Anna o šetše ka diperekisi tše_____

8. Dibolo tše 7 ntšha tše 4 go šetše dibolo tše _____

9. Tate o na le dipudi tše 8 gomme a rekiša dipudi tše 4. O šetše ka dipudi tše _____

DITIRAGATŠO GO AKARETŠA DIPALO, GO MENAGANYA GABEDI LE GO AROLA KA SERIPAGARE, GO HLAkantšHA LE GO NTŠHA.

1. Lebelela dinkgokolo tše gomme o arabe dipotšišo.

| | |
|--------------|--------------|
| ● | ● |
| ● ● | ● ● |
| ● ● ● | ● ● ● |
| ● ● ● ● | ● ● ● ● |
| ● ● ● ● ● | ● ● ● ● ● |

(a) 1 gabedi = _____

5 gabedi = _____

(b) Seripa sa 10 = _____

Seripa sa 8 = _____

2. Ngwala dikarabo.

(a) $10 = 5 + \underline{\hspace{2cm}}$

(b) $4 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. Ngwala dikarabo.

(a) $2 + 3 =$ _____

(b) $1 + 5 =$ _____

(c) $2 + 3 =$ _____

(d) $7 + 2 =$ _____

4. Ngwala dikarabo.

(a) $8 - 2 =$ _____

(b) $5 - 1 =$ _____

(c) $3 - 1 =$ _____

DIPATERONE, DIFANKSENE LE ALGEBRA

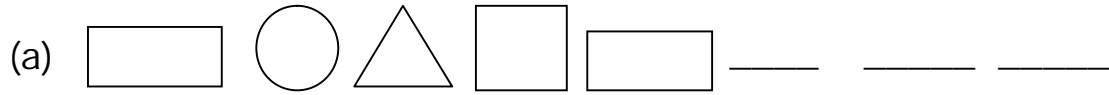
1. Dikološa tlhaka ya karabo yeo e nepagetšego.



A Mpete o ka **letsogong la go ja** la mmanki.

B Mpete o ka **letsogong la mpati** la mmanki.

2. Thala dibopego tše 3 tša go latela go feleletša paterone.



(b) Thala dibopego tše 2 tša go latela



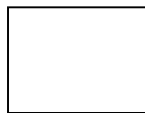
3. Dikološa tlhaka ya karabo yeo e nepagetšego.



A Katse e ka **gare** ga mmanki.

B Katse e ka **tlase** ga mmanki.

4. Dikološa tlhaka ya karabo yeo e nepagetšego



A Sebopego se swana le **bolo**.

B Sebopego se swana le **lepokisi**.

KELO- NAKO, BOTELELE, BOIMA, SEKGOBA .

1. Ageletša lentšu la karabo ye e nepagetšego.

☆ ☆ ☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Na ke **mosegare** goba **bošego?**

2. Swaya " X" godimo ga sedirišwa se setelele.



3. Ageletša sedirišwa se se kopana .



4. Ageletša sebj ana seo se ka tšhelago seela se se ntši go feta se sengwe.



5. Ageletša sedirišwa sa bofefo go feta se sengwe.



6.

